

EMO-Üye İlişkilerinde e-İmza Dönemi Başlıyor...

ELEKTRONİK MESLEKİ DENETİM SİSTEMİEmre Metin
EMO Müdürü

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 1960'lı yıllardan bu yana üyelerinin ürettiği hizmetleri, hatta bazı dönemlerde ürünleri inceleyerek mesleki denetim hizmeti yürütmüştür. Bu denetimin niteliği ve yapıma şartları dönemsel olarak değişmekle birlikte özünde “mühendislik hizmetlerinin yürütülmesinde meslek mensupları arasında haksız rekabeti önlemek, üretilen hizmetlerin nitelikli, toplum ve meslek yararına olmasını sağlamak” olarak tanımlanabilir.

2014 yılından itibaren ise teknolojiye gelişmeler ve güncel olanakları kullanarak bu hizmetin elektronik ortama taşınarak zaman ve mekandan bağımsız olarak yürütülmesinin olanakları EMO tarafından sağlanacaktır. Bu amaçla EMO Yönetim Kurulu serbest mühendislik hizmeti yürüten üyelerine (yaklaşık 3 bin 500 kişi) elektronik imzalarını (e-İmza) Serbest Müşavir Mühendis-Büro Tescil Belgesi (SMM-BT) başvuruları aşamasında dağıtacaktır. Ayrıca bu yıldan itibaren serbest mühendislik hizmeti yürüten üyelerimize mesleki sorumluluk sigortası EMO tarafından yaptırılacaktır.

Mesleki Denetimin Geçmişi

EMO'da mesleki denetimin başlangıcını Ahmet Becerik, EMO İzmir Şubesi Bülteni'nin Ağustos 2009'da yayımlanan sayısında şöyle özetlemiştir:

“Elektrik mühendisliği mesleğinin uygulama sürecinde hizmet verenlerin bir bölümünü oluşturan serbest çalışan (SMM) üyelerin haklarının korunması ve bununla birlikte mühendislik hizmetlerinin en iyi biçimde yapılması, kuruluşundan günümüze EMO'nun önde gelen amaçlarından biri olmuştur. Serbest çalışan üyelerimizin diğer meslek dallarında hizmet verenler tarafından sömürülme risklerini önlemek, mühendislik hizmetinin yaygınlaştırılması, kamu ve özel kuruluşlarla SMM üyelerimiz arasında olumlu ilişkiler kurulmasına yönelik olarak mesleki denetimin temelini oluşturan, başladığı yıllarda “Oda Vizesi” adıyla bilinen uygulamanın İzmir'de yaşama geçirilmesinin üzerinden kırk yıl geçti. 1968 yılında kuruluşunun ardından sürdürülen girişimler sonucunda 27 Ağustos 1969 tarihinde ilk oda vizesini gerçekleştiren EMO İzmir Şubesi'nin bu ay kırkıncı yılına girdiğimiz mesleki denetim geçmişi;

mesleğin ve SMM üyelerin sorunlarının çözümü yolunda tutarlı adımların atıldığı, yaşanan tüm zorluklara karşın elektrik mühendisliği mesleğini halkın hizmetine sunma çabasının örneklerini taşımaktadır.

Geçen kırk yıl içinde mesleki denetime ilişkin olarak Şubemiz sınırları içindeki kamu kurumlarına yerel bağlamda yaptığı girişimlerle, düzenlediği toplantılarla, hazırladığı rapor ve görüşlerle, SMM üyelerinin hakları konusunda verilen uğraşlarla EMO İzmir Şubesi, EMO örgütlülüğü içinde zor ve önemli bir birikim yaratmıştır.”

İlerleyen yıllarda mesleki denetim sadece serbest çalışan üyelerle sınırlı kalmamış, yüksek gerilim (YG) işletme sorumluluğu, enerji yöneticiliği, enerji kimlik belgesi, yapı denetim gibi alanlarda da uygulanmaya çalışılmıştır. Bugün geldiğimiz noktada ağırlıklı olarak yapı, enerji ve asansör projeleri ile Teknik Uygulama Sorumluluğu (TUS) ve YG İşletme Sorumluluğu hizmetlerinin mesleki denetimi yapılmaktadır.

Elektronik Hizmetlerin Gelişimi

Yapılan mesleki denetimin niteliği ve üyelerimize sağladığı faydalar bir yana aksayan yönleri ile ilgili ağırlıklı olarak 2003 yılından bu yana SMM forumları ve sempozyumları yapılmış ve bu konuda yönetmelikler yayımlanmıştır. Tartışmaların geldiği son noktada tüm çalışmalarını kapsayacak şekilde 9 Aralık 2010 tarihli ve 27780 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Elektrik Mühendisleri Odası En Az Ücret ve Mesleki Denetim Uygulama Esasları Yönetmeliği” yürürlüğe sokulmuştur.

Bu süreçte günün olanakları çerçevesinde elektronik ortamda sicil durum ve diğer belgelerin tekleştirilmesi sağlanmış, üyelerin tüm bilgileri Elektrik Mühendisleri Odası Otomasyon Programı'na (EMOP) aktarılmıştır.

EMO'nun girişimleri sonucunda TMMOB ile İçişleri Bakanlığı arasında yapılan protokol ile tüm üyelerimize ait nüfus, adres ve yapı ruhsatı bilgileri ile yapı kullanma izin belgelerine ait bilgiler elektronik ortamda alınmaya başlamıştır.

Ayrıca üyelerimizin arasındaki haksız rekabetin ve “imzacılık” olarak tabir edilen usulsüzlüklerin önlenmesi amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yapı Denetim Sistemi verileri ile EMO'nun verileri

EMO, mesleki denetimin elektronik ortamda yapılabilmesi için SMM üyelerine e-İmza dağıtımını yapacak. İlgili kamu kuruluşlarının sistemleri ile de entegre edilecek olan Elektronik Mesleki Denetim Sistemi, yetkisiz ve mühendis olmayan kişiler tarafından üretilen mühendislik hizmetlerinin tespitini kolaylaştıracak ve “sahteciliğin” önüne geçecek.

e-imza

1954
TMMOB
Elektrik Mühendisleri
Odası

e-imza nasıl alırım?

Elektronik İmzanızı bireysel olarak Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcılardan (E-Güven, Turktrust, E-Tuğra) alabileceğiniz gibi Odamız aracılığıyla da alabilirsiniz. Odamız E-Güven firması ile kurumsal anlaşma yaptığı için daha uygun fiyatlarla 1, 2, 3 yıllık paketleri satın alabilirsiniz. Bu hizmetimiz 01 Ocak 2014'de yürürlüğe girecektir. Başvurular elektronik ortamda EMOP/Üye arayüzünden alınacak ve yeni hazırlanan Oda Kimliğinizin üzerindeki çipe güvenli elektronik imza yüklenerek gönderilecektir.

SMM Belgesi alacak üyelerimize ise elektronik imza bedelleri SMM belge bedellerinin içinde tahsil edildiğinden Oda tarafından SMM Belgesi ile birlikte verilecektir.

e-imzayı nerelerde kullanabilirim?

E-imzanızı;

E-devlet uygulamalarında (turkiye.gov.tr)

E-imzanın zorunlu tutulduğu kamu projelerinde (UYAP, Sanayi Bakanlığı, EKAP...)

MERSİS Projesi kapsamında ticari sicil işlemlerinde,

Gümrük ve dış ticaret işlemlerinde,

Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) Sisteminde,

Çalışan hizmet sözleşmelerinde ve diğer tüm sözleşmelerde,

Banka talimatlarının gönderilmesinde,

Performans, izin, fazla mesai ve masraf onay formlarında,

Genel Kurul, Ortaklar Kurulu ve Yönetim Kurulu kararlarının imzalanmasında,

Bayı ağı iletişimde sipariş sürecinde,

Elektronik arşivin e-imzalanmasında,

Islak imza gerektiren tüm uygulamalarda

Oda tarafında sunulan elektronik hizmetlerde kullanabilirsiniz.

karşılaştırılmaya başlanmıştır. Böylece 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un yapı denetçiliği dışında başkaca mesleki faaliyet yapılamayacağı hükmü ile EMO SMM Yönetmeliği'nin amir hükümlerinin uygulanması sağlanmış, üyelerimiz cezai yaptırıma uğramadan önce uyarılabilmelerine olanak sağlanmıştır.

Mesleki Denetim Üyesinin Kararı

Mesleki denetim kapsamında yapılan tüm uygulamalar ve Oda tarafından yürütülen işlemler EMO ve üyesi arasındaki ilişki kapsamında ve bu ilişkileri düzenleyen yönetmelikler çerçevesinde yürütülmektedir. EMO üyelerinin katılımı ile demokratik kanallar işletilerek, genel kurullar yolu ile düzenlenen bu yönetmelikler farklı hükümleri dolayısıyla dava konusu olmuş ve defalarca Danıştay denetiminden de geçmiştir. Üçüncü bir kurumun veya tarafın EMO ve üyesi arasındaki ilişkiyi düzenlenmesi mümkün değildir. Bu nedenle bakanlıklar tarafından üyelerimize yöneltilen "Odalara projelerinizi götürmenize gerek yoktur" söylemlerinin ve bakanlık birimlerinin birbirine gönderdiği benzer içerikli yazıların bir hükmü bulunmamaktadır. Mesleki denetime ilişkin değişiklik yapma yetkisi, herhangi bir bakanlığın veya kurumun değil, EMO üyelerininindir. Söz konusu düzenlemeler zaten güncel gelişmeler doğrultusunda zaman zaman yapılmaktadır.

Elektronik İmza Nedir?

Mesleki denetimin daha sağlıklı olarak yürütülmesi ve işlemlerin kolaylaştırılması için e-İmza kullanılması günümüz koşullarında kaçınılmaz olarak karşımıza çıkmaktadır. EMO tarafından sağlanacak altyapıyı üyelerimizin, Oda ilişkilerinin yanı sıra diğer kurumlarla yürüttükleri işlemlerde de kullanma olanağına sahip olacaklar. 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na göre e-İmza; "Başka bir elektronik veriye eklenen veya başka bir elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi ifade eder." e-İmza, elle atılan imza ile aynı hukuki geçerliliğe sahiptir. Elektronik işlemlerde gönderilen bilginin yolda değişmediğini, gönderen kişiye ait olduğunu ve inkar edilemeyeceğini garantiler. Elektronik ortamda gerçekleşen işlemlerde kişilerin kimlik bilgilerinin doğruluğunu garantiler. E-imza gerçek kişiler adına oluşturulur. e-İmza elektronik ortamda yapılan işlemleri yerine getiren kimliğini bütünlük içinde inkar edilemez bir biçimde doğrular. Böylece elektronik ortamın en temel zaaflarından biri olan "kimlik doğrulama" sorunu ortadan kalkar ve ıslak olarak imzalanmış belgelerin eşdeğeri elektronik belgeler üretilebilir.

e-İmza Nerelerde Kullanılabilir?

Üyelerimiz e-İmzalarını EMO çalışmaları kapsamında yürüttükleri işlemlerin yanı sıra diğer kamu kurumları ve çalışma hayatında karşılaştıkları kuruluşlara ilişkin yürüttükleri faaliyetlerde de kullanabilirler. Bu işlemleri ve kullanım alanlarını şöyle sıralayabiliriz:

- e-Devlet uygulamaları (turkiye.gov.tr),
- e-İmzanın zorunlu tutulduğu kamu projeleri (UYAP, Sanayi Bakanlığı, EKAP...),
- MERSİS Projesi kapsamındaki ticari sicil işlemleri,
- Gümrük ve dış ticaret işlemleri,
- Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) Sistemi'nde,
- Çalışan hizmet sözleşmelerinde ve diğer tüm sözleşmelerde,

- Banka talimatlarının gönderilmesinde,
- Performans, izin, fazla mesai ve masraf onay formlarında,
- Genel Kurul, Ortaklar Kurulu ve Yönetim Kurulu kararlarının imzalanmasında,
- Bayi ağı iletişimde sipariş sürecinde,
- Elektronik arşivin e-imzalanmasında,
- Islak imza gerektiren tüm uygulamalarda,
- EMO tarafında sunulan tüm elektronik hizmetlerde.

e-İmzalar EMO Kimliği'nde

EMO tarafından mesleki denetim hizmetinin daha sağlıklı koşullarda yürütülebilmesi için serbest müşavir mühendislik hizmeti verecek üyelerine belge başvurusu sırasında sistemde kullanacakları e-İmzaları sağlanacaktır. Bundan sonra EMO'ya yeni üye olacak meslektaşlarımızın üye kimlik kartlarına e-İmzaları yüklenebilecektir. Ayrıca SMM üyelerimiz dışında talep eden mevcut üyelerimiz de kimlik kartlarını bedeli karşılığında yenileterek e-İmzalarını yükletebilecekler.

Elektronik Mesleki Denetim Sistemi

EMO, üyelerinin ürettikleri hizmetleri ve sözleşmeleri mesleki denetim sistemine zaman ve mekandan bağımsız olarak, kolayca sunabilmeleri için yeni bir sistem geliştirdi. 2014 itibarı ile kullanılmaya başlanacak olan sistem kapsamında belge yenileme veya ilk çıkarma aşamasında üyelere e-İmzalar sağlanacaktır. Bu sistemin bir parçası olarak zamanla EMO ve üye ilişkileri kapsamında yürütülen işlemler, elektronik ortamdan da yapılmaya başlanacaktır. Üyelerimiz çeşitli kurumların talep ettiği üyelik belgelerini de e-İmzalı olarak elektronik ortamdan da alabilecekler.

Geliştirilen Elektronik Mesleki Denetim Sistemi ile EMO üyeleri ürettikleri hizmetleri tescilleyebilecekler, kendi elektronik arşivlerini oluşturabilecekler, geçmişe dönük arşiv taraması yapabilecekler ve referans listeleri hazırlamayabilecekler. Daha da önemlisi EMO üyeleri bilgileri dışında üretilen yapı ruhsatlarına daha çabuk müdahale edebilme olanağına sahip olacaklar; "sahtecilik" olarak adlandırılan yetkisiz ve mühendis olmayan kişiler tarafından üretilen mühendislik hizmetlerinin tespiti kolaylaşacak.

Kamu Kuruluşları ile Bilgi Paylaşımı

EMO'nun sistemi ile İçişleri Bakanlığı Yapı Ruhsatları Bilgi Sistemi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yapı Denetim Sistemi ve Elektrik Dağıtım Şirketleri Proje Sistemleri ile yapılacak entegrasyonlar sonucunda üyelerimizin bilgileri bu sistemler tarafından anında doğrulanabilecek ve kaliteli yapı üretim süreci hızlanacaktır.

Üyelerimiz için test, ölçüm ve takip sistemi de yıl içinde devreye alınacaktır. Üyelerimiz bu sistem üzerinden ölçüm başvurusu alma, teklif üretme, mühendis görevlendirme ve rapor üretme işlemlerini EMO'nun sunduğu altyapı üstünden tek bir yazılım üzerinden yapabilecek, raporlarını arşivleyebileceklerdir. Aynı sistem ölçüm raporlarını otomatik olarak Türk Standardları Enstitüsü (TSE) gibi kurumlarla paylaşabileceklerdir.

Yapılan bu hizmetler sonucunda Odamız kadrolarının ve yöneticilerinin üyelerimiz ile kuracakları yüz yüze görüşmeler için daha fazla zaman kazanılacak, SMM bürolarının yerinde denetimi yapabileceklerdir. "İmzacılık" olarak tabir edilen uygulamalar daha kolay tespit edilecek ve gerekli Onur Kurulu süreçleri daha hızlı işletilebilecek, haksız rekabetin önüne geçilebilecektir. ■

Elektronik Mesleki Denetim Sistemi ile haksız rekabete yol açan "imzacılık" olarak tabir edilen uygulamalar daha kolay tespit edilecek ve gerekli Onur Kurulu süreçleri daha hızlı işletilebilecek.